

*Затверджено
наказом Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
від 14 вересня 2011 р. № 1059*

*Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
10.10.2011 за № 1170/19908*

ПОЛОЖЕННЯ ПРО СПЕЦІАЛІЗОВАНУ ВЧЕНУ РАДУ

I. Загальні положення

1.1. Спеціалізована вчена рада (далі – рада) утворюється МОНмолодьспортом у вищих навчальних закладах III–IV рівня акредитації та наукових установах (далі – вищі навчальні заклади, наукові установи), що проводять фундаментальні та прикладні наукові дослідження, мають достатній рівень кадрового та матеріально-технічного забезпечення для підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації, за клопотанням центральних органів виконавчої влади, у сфері управління яких є вищі навчальні заклади та наукові установи, національних академій наук, а також вищих навчальних закладів та наукових установ, що належать до сфери управління МОНмолодьспорту.

МОНмолодьспорт приймає до розгляду клопотання про утворення спеціалізованих вчених рад з наданням права присудження наукових ступенів лише в одній галузі науки, крім випадків, коли у клопотанні зазначені наукові спеціальності, за якими передбачено присудження наукових ступенів у кількох галузях науки.

1.2. У клопотанні про утворення ради зазначаються:

а) статус ради: рада для захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук (далі – докторська рада) чи кандидата наук (далі – кандидатська рада);

б) профіль ради (перелік спеціальностей і галузі науки, з якої рада має право проводити захист дисертацій);

в) потреба у створенні та доцільність функціонування ради в даному вищому навчальному закладі, науковій установі;

г) наявність докторантури при утворенні докторської ради або аспірантури при утворенні кандидатської ради;

г) наявність належних умов для роботи ради.

До клопотання додаються відомості про членів ради за формою, наведеною в додатку 1 до Положення.

Створюючи раду, МОНмолодьспорт установлює її статус, профіль, строк дії та затверджує її персональний склад.

1.3. Докторські ради можуть приймати до захисту дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук.

1.4. Зміну профілю ради та призначення голови ради здійснює МОНмолодьспорт у порядку, передбаченому абзацом першим пункту 1 розділу I цього Положення. Зміну складу ради МОНмолодьспорт проводить за клопотанням керівника вищого навчального закладу чи наукової установи, в якій утворено раду.

У цьому випадку до клопотання додаються відомості про нових членів ради за формою, наведеною в додатку 1 до Положення.

1.5. Зі спеціальності, яка не входить до профілю ради, за відсутності в Україні ради з правом захисту за цією спеціальністю проводиться разовий захист дисертації за рішенням МОНмолодьспорту.

Голова ради разом з клопотанням про утворення спеціалізованої вченої ради для проведення разового захисту надсилає до МОНмолодьспорту пропозиції щодо додаткового введення

до складу ради докторів наук – фахівців за спеціальністю дисертації та відомості про них за формою, наведеною в додатку 1 до Положення.

Для проведення разового захисту докторської (кандидатської) дисертації до складу ради додатково вводяться з правом голосу доктори наук з таким розрахунком, щоб загальна кількість присутніх на разовому захисті докторів наук з даної спеціальності була не меншою чотирьох осіб. *Присутність докторів наук на засіданні ради обов'язкова.*

У клопотанні про утворення спеціалізованої вченої ради для проведення разового захисту повинна бути обґрунтована доцільність розгляду дисертації саме в цій раді. До звернення додається один примірник автореферату, підготовлений за допомогою комп'ютерної техніки.

Якщо докторська дисертація виконана за двома спеціальностями, то дисертація за кожною спеціальністю повинна містити проведені автором дослідження, у яких отримано нові науково обґрунтовані результати в певній галузі науки, які в сукупності розв'язують важливу наукову або науково-прикладну проблеми і які раніше не захищалися. Зазначені спеціальності повинні належати одній галузі науки.

1.6. Кандидатська дисертація подається до захисту лише за однією спеціальністю.

1.7. Рада має право звертатися до вищого навчального закладу чи наукової установи, в якій виконувалась робота, для отримання додаткових матеріалів, необхідних для повного, всебічного й об'єктивного розгляду дисертації та прийняття обґрунтованого рішення.

1.8. Робота ради має відкритий характер. Про її засідання інформується наукова громадськість. Обмеження щодо присутності на захисті дисертації будь-яких осіб не допускаються.

Здобувач має право ознайомитися з усіма матеріалами ради щодо захисту його дисертації, а також одержати кваліфіковану допомогу від голови ради, його заступника, вченого секретаря ради з усіх питань, пов'язаних із захистом дисертації.

1.9. У разі порушення радою вимог нормативно-правових актів з питань присудження наукового ступеня доктора чи кандидата наук МОНмолодьспорт скасовує прийняте радою рішення і може вжити до неї заходи в межах своєї компетенції, у тому числі до зупинення діяльності цієї ради.

II. Вимоги до персонального складу спеціалізованої вченої ради

2.1. Персональний склад ради формується з працівників наукових установ, вищих навчальних закладів, що проводять наукові дослідження. Членами ради можуть бути вчені, які активно проводять наукову роботу у відповідній галузі науки, а також іноземні фахівці з відповідної спеціальності у разі недостатньої кількості в Україні фахівців з цієї спеціальності та на підставі міжнародних угод і домовленостей.

Член ради повинен мати науковий ступінь з однієї із спеціальностей, за якими раді надано право присудження наукових ступенів. Введення до складу ради фахівців з інших спеціальностей має бути обґрунтованим.

Член ради, у якого спеціальність у дипломі про науковий ступінь відповідає одній із спеціальностей за профілем ради, за рішенням МОНмолодьспорту може представляти в цій раді другу спеціальність за умови наявності в них опублікованих за останні п'ять років наукових статей, монографій з цієї спеціальності.

У разі відсутності в країні докторів наук з відповідної спеціальності МОНмолодьспорт приймає рішення про утворення ради шляхом залучення фахівців, які мають наукові статті, монографії з даної спеціальності.

2.2. Рада формується таким чином, щоб в її складі кількість штатних працівників наукової установи, вищого навчального закладу, в якому вона утворюється, становила дві третини від загальної кількості фахівців (з округленням до цілого числа в бік збільшення) з кожної спеціальності, за якою рада приймає дисертації до захисту.

Серед докторів наук, які входять до складу кандидатської ради, дві третини мають бути штатними працівниками наукової установи, вищого навчального закладу, в якому утворюється рада.

У разі відсутності в країні наукової установи, вищого навчального закладу з достатньою кількістю штатних працівників – докторів наук з окремих спеціальностей МОНмолодьспорт приймає рішення про утворення ради шляхом залучення фахівців, які не є штатними фахівцями наукової установи, вищого навчального закладу.

2.3. Членами докторських рад можуть бути тільки доктори наук. Ученим секретарем ради може бути кандидат наук.

2.4. Членами кандидатських рад можуть бути доктори та кандидати наук, при цьому кількість докторів наук повинна бути не менше ніж половина складу ради.

2.5. Склад докторської ради становить не менше шести докторів наук із кожної спеціальності за профілем ради, з них дві третини – доктори наук із даної спеціальності, які активно поводять наукову роботу і мають публікації у відповідній галузі науки, решта – фахівці, які мають наукові статті, монографії з даної спеціальності, опубліковані за останні п'ять років.

2.6. Склад кандидатської ради становить не менше п'яти фахівців з кожної спеціальності за профілем ради, серед них – не менше чотирьох докторів наук, з них дві третини – доктори наук з даної спеціальності, які активно проводять наукову роботу і мають публікації у відповідній галузі науки, решта – фахівці, які мають наукові статті, монографії з даної спеціальності, опубліковані за останні п'ять років.

2.7. Для введення фахівця до складу ради потрібна його письмова згода. Фахівець може входити до складу не більш як двох рад.

2.8. Рада формується у складі 15–25 осіб з рівномірним представництвом фахівців з кожної спеціальності.

2.9. Головою ради та заступником голови ради призначаються провідні вчені, доктори наук (із спеціальностей, за якими раді надано право присудження наукових ступенів), які є штатними працівниками наукової установи, вищого навчального закладу, в якому утворена рада.

Ученим секретарем ради призначається доктор або кандидат наук – фахівець за профілем ради, який є штатним працівником наукової установи, вищого навчального закладу, в якому утворена рада.

2.10. Члени ради, які пропустили протягом року більше половини її засідань, виводяться із складу ради за клопотанням керівника вищого навчального закладу чи наукової установи, в якій утворено раду.

III. Попередній розгляд дисертації у спеціалізованій ученій раді

3.1. Рада приймає дисертацію для попереднього розгляду за наявності документів, визначених у переліку (додаток 2), і доручає комісії (не менше трьох осіб) з членів ради (фахівцям за профілем дисертації) подати висновок про науковий рівень дисертації, відповідність її профілю ради, про кількість і обсяг публікацій та про повноту опублікованих матеріалів дисертації, а також пропозиції щодо призначення офіційних опонентів, у тому числі іноземних фахівців з відповідної спеціальності, і на випадок разового захисту щодо поповнення ради науковцями відповідного профілю та щодо розсилання автореферату дисертації.

Рада приймає до розгляду докторську дисертацію не раніше ніж через два місяці, а кандидатську – не раніше ніж через місяць з дня розсилання виготовлювачами обов'язкових примірників видань, в яких опубліковано праці здобувача, що відображають основні результати дисертації.

3.2. Розглядаючи докторську дисертацію, комісія ради визначає, якою мірою в ній використані матеріали і висновки кандидатської дисертації здобувача.

Наукові положення і результати, які виносилися на захист у кандидатській дисертації, не можуть повторно виноситися на захист здобувачем наукового ступеня доктора наук у його докторській дисертації. Ці положення і результати можуть бути наведені лише в оглядовій частині докторської дисертації. Докторську дисертацію не може захищати здобувач, який не має наукового ступеня кандидата наук.

Комісія може залучати до підготовки проекту висновку фахівців кафедр, лабораторій та інших структурних підрозділів даної організації чи інших наукових установ. Комісія визначає фахові семінари для апробації дисертації.

3.3. У разі позитивного висновку комісії рада приймає рішення про прийняття дисертації до захисту.

Рішення ради про прийняття дисертації до захисту вважається позитивним, якщо за нього в результаті відкритого голосування висловились більш як половина присутніх на засіданні членів ради.

3.4. У разі негативного висновку комісії рада не приймає дисертацію до захисту і видає здобувачеві витяг з протоколу засідання ради з мотивуванням відмови у прийнятті дисертації до захисту та повертає всі подані матеріали.

За бажанням здобувача рада повинна прийняти до захисту дисертацію, якщо вона відповідає профілю ради.

3.5. Попередній розгляд дисертацій у раді не повинен тривати понад два місяці для кандидатської і три місяці для докторської дисертації з дня подання документів.

3.6. Рада приймає дисертацію до захисту та призначає офіційних опонентів, затверджує додатковий список установ і організацій, до яких обов'язково надсилаються автореферати, дозволяє друкувати автореферат і за потреби порушує клопотання перед МОНмолодьспортом про додаткове введення в установленому порядку до складу ради науковців відповідного профілю.

Про прийняття дисертації до захисту рада надсилає до МОНмолодьспорту повідомлення, в якому зазначаються відомості про наукового керівника та призначених офіційних опонентів.

Повідомлення про захист докторських і кандидатських дисертацій публікуються в офіційному друкованому виданні МОНмолодьспорту.

Захист дисертації на здобуття наукового ступеня доктора чи кандидата наук проводиться не раніше ніж через місяць після опублікування такого повідомлення.

Якщо з об'єктивних причин засідання ради у призначений день не може відбутися, то рада має право призначити нову дату захисту дисертації, але не раніше ніж через місяць після опублікування повідомлення, поінформувавши про це МОНмолодьспорт, установи та організації, яким було розіслано автореферат.

3.7. Автореферат із зазначенням адреси, дати і часу захисту розсилають не пізніше ніж за місяць до захисту за переліком установ і організацій, до яких обов'язково надсилаються автореферати дисертацій, затвердженим МОНмолодьспортом в установленому порядку, і за додатковим списком, затвердженим радою, який включає ради, наукові установи, вищі навчальні заклади за профілем дисертації та відомих фахівців у даній галузі науки.

Виправлення в дисертації недоліків, виявлених радою після того, як дисертацію було прийнято до захисту, та в авторефераті після його розсилання заборонено.

3.8. Офіційний опонент на основі вивчення дисертації та праць, опублікованих за темою дисертації, подає до ради відгук, у якому визначаються ступінь актуальності обраної теми, обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність і новизна, повнота їх викладу в опублікованих працях, а також робить висновок про відповідність дисертації вимогам Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого

звання старшого наукового співробітника, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 07.03.2007 № 423 (далі – Порядок).

Офіційний опонент відповідає за об'єктивність і якість підготовленого ним відгуку. Рада має право повернути офіційному опоненту для доопрацювання відгук, якщо він не відповідає вказаним вимогам, або замінити офіційного опонента.

Копії письмових відгуків офіційних опонентів рада видає здобувачеві не пізніше ніж за десять днів до захисту дисертації.

3.9. Прилюдний захист дисертації відбувається на засіданні спеціалізованої вченої ради, яке вважається правоможним, якщо в його проведенні взяли участь не менш як дві третини її складу, а також за умови обов'язкової участі не менш як чотирьох докторів наук з кожної спеціальності докторської дисертації і не менш як трьох докторів наук зі спеціальності кандидатської дисертації.

За бажанням здобувача рада зобов'язана призначити захист дисертації і за наявності негативних відгуків. Якщо наявні два негативні відгуки від офіційних опонентів, то захист дисертації не проводиться і рада приймає рішення про зняття її з розгляду.

Про зняття дисертації з розгляду рада повідомляє МОНмолодьспорт і надсилає до Міністерства автореферат дисертації разом з копіями відгуків офіційних опонентів.

Здобувачеві рада повертає документи за переліком документів, які повертаються здобувачу, за результатами захисту дисертації якого спеціалізованою вченою радою прийнято негативне рішення (за винятком одного примірника дисертації, який зберігається в раді протягом десяти років).

IV. Засідання спеціалізованої вченої ради для захисту дисертації

4.1. Рада проводить не більш як 12 засідань на рік. У разі потреби засідання можуть проводитися сесійно. На одному засіданні може проводитися захист не більше двох дисертацій, з яких тільки одна може бути докторською дисертацією.

Засідання записується на фонограму. Розшифрована фонограма є стенограмою засідання ради. Фонограма зберігається в раді до прийняття МОНмолодьспортом остаточного рішення.

4.2. Засідання ради для захисту дисертації проводиться під керівництвом голови ради, а за його відсутності – заступника голови ради.

Голова (заступник голови) ради не може бути головуючим на засіданні, якщо проводиться захист дисертації, щодо якої він є науковим керівником чи консультантом. У такому разі головуючим на засіданні обирається член ради – штатний співробітник вищого навчального закладу чи наукової установи, в якій утворена рада, про що обов'язково робиться запис у стенограмі засідання ради.

Близькі особи керівників ради та вищого навчального закладу чи наукової установи, у якій утворена рада, свої дисертації подають на розгляд рад інших вищих навчальних закладів чи наукових установ.

4.3. Учений секретар ради не може виконувати свої обов'язки на засіданні ради, на якому розглядається дисертація здобувача, щодо якої він є науковим керівником чи консультантом.

У такому разі, а також на час відсутності вченого секретаря виконання його обов'язків покладається на одного із членів ради – штатного працівника вищого навчального закладу чи наукової установи. Призначення оформлюється наказом керівника вищого навчального закладу чи наукової установи, в якій утворена рада. У наказі зазначається строк повноважень (до трьох місяців) виконуючого обов'язки вченого секретаря. Один примірник наказу надсилається до МОНмолодьспорту.

4.4. Якщо один з офіційних опонентів відсутній з поважної причини, то захист дисертації може відбутися за умови його позитивного відгуку. У цьому разі на засіданні ради оголошують відгук відсутнього опонента і заслуховують виступ додаткового офіційного опонента, призначе-

ного додатково керівництвом ради не пізніше ніж за три дні до захисту дисертації та відгук якого долучається до матеріалів атестаційної справи.

Захист дисертації не проводиться, якщо:

одночасно відсутні голова і заступник голови;

відсутні два офіційні опоненти;

відсутній опонент, який подав негативний відгук на дисертацію;

призначення додаткового офіційного опонента відбулося пізніше встановленого строку.

4.5. Засідання ради для захисту дисертації проводиться державною мовою за такою процедурою:

до відкриття засідання члени ради мають бути ознайомлені з проектом висновку щодо дисертації, підготовленим комісією ради;

головуючий за даними реєстраційної картки присутності членів спеціалізованої вченої ради за формою, наведеною у додатку 3 до Положення, інформує членів ради про правоможність зібрання і за наявності кворуму відкриває засідання;

головуючий інформує членів ради про погоджену зі здобувачем мову захисту дисертації;

оголошуються порядок денний, назва дисертації, відомості про офіційних опонентів;

учений секретар доповідає про подані здобувачем документи та про їх відповідність вимогам, установленим законодавством;

здобувач викладає основні положення дисертації та відповідає на запитання, подані усно чи письмово;

виступ наукового керівника (консультанта);

учений секретар оголошує висновок організації, де виконувалась дисертація або до якої був прикріплений здобувач, відгуки на дисертацію про її наукову і практичну цінність і на автореферат;

здобувач відповідає на зауваження, які містяться у відгуках;

виступ офіційних опонентів;

після виступу кожного опонента здобувачеві надають слово для відповіді;

після кожного виступу здобувача для відповіді на зауваження офіційних опонентів головуючий пересвідчується, чи задоволений опонент цією відповіддю;

прилюдне обговорення дисертації, у якому мають право взяти участь усі присутні на засіданні; члени ради – доктори наук зі спеціальності, за якою підготовлена дисертація, повинні під час засідання обов'язково встановити рівень теоретичної підготовки здобувача, його особистий внесок у розв'язання наукової проблеми чи у вирішення конкретного наукового завдання, обізнаність здобувача з результатами наукових досліджень інших учених із зазначених у дисертації наукових проблем чи наукових завдань та їх порівнянність з результатами наукових досліджень здобувача;

прикінцеве слово здобувача;

вибори лічильної комісії для проведення таємного голосування;

таємне голосування членів ради щодо присудження здобувачеві наукового ступеня;

оголошення результатів таємного голосування (рішення вважається позитивним, якщо за нього проголосували не менш як три чверті від кількості присутніх на засіданні членів ради);

затвердження протоколу лічильної комісії простою більшістю голосів членів ради, присутніх на засіданні. Підставою для незатвердження протоколу лічильної комісії може бути лише виявлене порушення процедури голосування. У разі незатвердження протоколу лічильної комісії рада проводить повторне голосування;

обговорення проекту та прийняття висновку ради;

головуючий оголошує рішення ради щодо присудження здобувачу наукового ступеня з відповідної галузі науки та за відповідною спеціальністю.

4.6. При позитивному рішенні щодо присудження наукового ступеня приймається висновок ради шляхом відкритого голосування простою більшістю голосів присутніх на засіданні членів ради. У висновку повинні бути викладені найсуттєвіші наукові результати, які одержав здобувач

особисто, оцінка їх достовірності та новизни, значення для теорії і практики та рекомендації щодо використання, а також вказується, яким вимогам Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника відповідає дисертація.

На цьому захист дисертації вважається закінченим.

4.7. Здобувач має право зняти дисертацію з розгляду за письмовою заявою, поданою на засіданні ради до початку таємного голосування. У такому разі здобувачеві повертаються документи, які він подав до ради, за винятком заяви, одного примірника дисертації та автореферату.

Якщо рада встановила, що здобувач використав ідеї та розробки, текстові запозичення, наукові результати та матеріали інших авторів без посилання на джерело, то рада знімає дисертацію з розгляду незалежно від стадії проходження без права її повторного захисту. У цьому разі заява про зняття дисертації з розгляду не приймається, а до МОНмолодьспорту надсилається рішення ради разом з авторефератом і стенограмою засідання.

Атестаційна справа здобувача наукового ступеня та дисертація, які розглядаються у МОНмолодьспорті, не можуть бути зняті з розгляду здобувачем чи відкликані радою, у якій відбувся захист дисертації.

4.8. Рада протягом місяця після захисту надсилає до МОНмолодьспорту перший та електронний примірники докторської (кандидатської) дисертації з двома примірниками облікової картки дисертації за встановленою відповідно до законодавства формою та атестаційну справу здобувача наукового ступеня, що забезпечує вчений секретар ради.

Електронний примірник захищеної докторської (кандидатської) дисертації надсилається до Українського інституту науково-технічної та економічної інформації (далі – УкрІНТЕІ) (01171, м. Київ, вул. В. Антоновича, 180).

Після ухвалення МОНмолодьспортом рішення про видачу здобувачеві диплома доктора (кандидата) наук примірник дисертації передається на зберігання до Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського (03039, м. Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 3).

Атестаційна справа здобувача наукового ступеня зберігається в раді згідно з переліком документів (додаток 4) протягом десяти років.

Атестаційна справа здобувача оформляється державною мовою згідно з переліком документів атестаційної справи здобувача наукового ступеня доктора наук, яка подається до МОНмолодьспорту (додаток 5), та переліком документів атестаційної справи здобувача наукового ступеня кандидата наук, яка подається до МОНмолодьспорту (додаток 6).

Обкладинка атестаційної справи, супровідний лист, рішення ради щодо присудження здобувачу наукового ступеня, відомості про офіційних опонентів, реєстраційно-облікова картка та опис документів атестаційної справи оформляються згідно з додатками 7–12 до Положення.

Атестаційна справа, оформлена з порушенням установлених вимог, до розгляду МОНмолодьспортом не приймається.

4.9. Про негативне рішення ради щодо присудження наукового ступеня повідомляють МОНмолодьспорт протягом місяця з дня його прийняття, надсилаючи атестаційну справу, оформлену згідно з переліком документів атестаційної справи здобувача наукового ступеня, за результатами захисту дисертації якого спеціалізованою вченою радою прийнято негативне рішення (додаток 13). Здобувачеві, за результатами захисту дисертації якого спеціалізованою вченою радою прийнято негативне рішення, повертаються документи за встановленим переліком (додаток 14).

Дисертація, за результатами захисту якої рада прийняла негативне рішення, може бути подана до повторного захисту після доопрацювання не раніш як через рік з дати такого рішення.

До повторного захисту може бути також подана дисертація, за результатами захисту якої МОНмолодьспортом скасовано рішення ради про присудження автору наукового ступеня. У цьому випадку дисертація після доопрацювання подається до іншої ради не раніш як через рік з дати прийняття рішення МОНмолодьспортом.

При повторному захисті склад офіційних опонентів повинен бути повністю змінений.

4.10. Якщо висновок ради недостатньо аргументований, то МОНмолодьспорт може повернути його до ради для доопрацювання або надіслати на додатковий розгляд до іншої ради чи наукової установи. У цьому разі участь здобувача не обов'язкова.

4.11. Після закінчення строку повноважень рада протягом двох тижнів подає до МОНмолодьспорту звіт про роботу спеціалізованої вченої ради за формою, наведеною у додатку 15 до Положення.

Рада подає щорічні звіти про свою роботу до вченої ради вищого навчального закладу, наукової установи, в якій вона утворена.

V. Таємне голосування та робота лічильної комісії

5.1. Лічильна комісія (не менше трьох осіб) обирається відкритим голосуванням більшістю від кількості присутніх на засіданні членів ради.

5.2. Після завершального слова здобувача лічильна комісія видає членам ради під розпис заготовлені бюлетені для таємного голосування за формою, наведеною у додатку 16 до Положення.

Члени ради, які запізнилися на початок захисту дисертації або залишили засідання до його закінчення, у визначенні кворуму і в таємному голосуванні участі не беруть, що забезпечується головуючим на засіданні ради.

Здобувач, який захищає дисертацію в раді, членом якої він є, участі в голосуванні не бере і до списку членів ради на даному засіданні не вноситься.

Член ради висловлює свою думку щодо дисертації, викреслюючи в графі бюлетеня «Результати голосування» одне з двох запропонованих визначень: «згоден» чи «не згоден» і опускає бюлетень в опечатану урну.

5.3. Члени лічильної комісії відкривають урну, підраховують бюлетені й складають за наслідками голосування протокол засідання лічильної комісії за формою, наведеною у додатку 17 до Положення.

Нероздані бюлетені залишаються в лічильній комісії з відповідною поміткою, зробленою до початку таємного голосування, про що зазначається в протоколі. Бюлетені, що не дають змоги виявити думку члена ради, який взяв участь у голосуванні, вважаються недійсними, про що також зазначається в протоколі лічильної комісії.

Після оформлення протоколу про результати голосування лічильна комісія опечатує всі бюлетені й додає їх до свого протоколу, який затверджується відкритим голосуванням простою більшістю голосів членів ради, які брали участь у засіданні.

VI. Розгляд дисертації, надісланої до спеціалізованої вченої ради для додаткового розгляду (колективного рецензування)

6.1. Дисертацію, яку надіслано МОНмолодьспортом до ради для додаткового розгляду (колективного рецензування), разом з атестаційною справою рада повинна розглянути протягом двох місяців з дня її одержання. Рада з числа своїх членів утворює комісію, доручає їй ознайомитися з дисертацією та матеріалами атестаційної справи і подати проект відгуку або висновку щодо дисертації, а також дати оцінку критичним зауваженням, висловленим на попередніх етапах розгляду, у тому числі щодо наявності чи відсутності текстових запозичень.

Якщо дисертацію надіслано для додаткового розгляду (колективного рецензування) з метою підготовки відгуку, то вона розглядається без участі здобувача. Відгук про дисертацію, підписаний всіма членами комісії, разом із супровідним листом за підписом голови та вченого секретаря спеціалізованої вченої ради, дисертацією та атестаційною справою надсилаються до МОНмолодьспорту.

Якщо дисертацію надіслано для додаткового розгляду (колективного рецензування) з метою поглибленого аналізу, то вона розглядається обов'язково у присутності здобувача. У разі

неявки здобувача на засідання без поважної причини спеціалізована вчена рада дисертацію без нього не розглядає.

Якщо здобувач завчасно повідомить, що не може взяти участі в засіданні з поважної причини, то засідання ради переноситься.

6.2. Відкриваючи засідання ради, голова ради за даними реєстраційної картки присутності членів спеціалізованої вченої ради за встановленою законодавством формою сповіщає членів ради про правоможність засідання та інформує їх про перебіг розгляду дисертації, поданої на додатковий розгляд (колективне рецензування) для поглибленого аналізу.

Присутність членів ради (із зазначенням їх спеціальності) обов'язково слід занотувати у протоколі засідання.

У засіданні також можуть брати участь опоненти та інші особи, яких у разі потреби запрошує рада.

6.3. Після виступу вченого секретаря, який коротко доповідає про основний зміст документів атестаційної справи здобувача наукового ступеня, надається слово здобувачу. Він викладає суть та основні положення дисертації і відповідає на усні та письмові запитання.

6.4. Обговоривши дисертацію та висновок комісії з попереднього розгляду щодо неї, рада бюлетенями за формою, наведеною у додатку 16 до Положення, проводить таємне голосування. Рішення ради вважається позитивним, якщо за нього проголосувало не менш як три чверті членів ради, що взяли участь у засіданні. Протокол лічильної комісії затверджується відкритим голосуванням більшістю голосів присутніх на засіданні членів ради.

6.5. Після затвердження протоколу лічильної комісії рада відкритим голосуванням більшістю голосів присутніх на засіданні членів ради приймає висновок додаткового розгляду (колективного рецензування).

На цьому засідання ради вважається закінченим.

6.6. Підписані головою і вченим секретарем ради стенограма (розшифрована фонограма), висновок додаткового розгляду (колективного рецензування), у якому наводяться результати таємного голосування, разом з дисертацією та атестаційною справою протягом місяця надсилаються до МОНмолодьспорту.

VII. Проведення засідання спеціалізованої вченої ради для переатестації вченого

7.1. Дисертація вченого, надіслана до ради разом з атестаційною справою для переатестації вченого, якому присуджено науковий ступінь в іншій державі, розглядається радою протягом двох місяців.

7.2. Якщо спеціальність, за якою захищена дисертація, не узгоджується зі спеціальностями, з яких раді надано право приймати дисертації до захисту, то надсилання дисертації для переатестації є одночасно наданням права на проведення разового захисту дисертації за іншою спеціальністю.

7.3. Рада з числа своїх членів створює комісію, доручає їй ознайомитися з дисертацією та матеріалами атестаційної справи і подати висновок.

На засідання ради запрошується вчений, який має право перед засіданням ради ознайомитися з попередніми висновками комісії, дати додаткові пояснення щодо матеріалів дисертації та атестаційної справи. У разі неявки вченого на засідання без поважної причини спеціалізована вчена рада розглядає дисертацію без нього.

У засіданні можуть брати участь інші особи, яких за потреби запрошує рада. Присутність членів ради (із зазначенням їх спеціальності) обов'язково слід занотувати у протоколі засідання.

7.4. Відкриваючи засідання ради, голова на підставі реєстраційної картки присутності членів спеціалізованої вченої ради за формою, наведеною у додатку 3 до Положення, сповіщає членів ради про правоможність засідання та інформує членів ради про хід розгляду дисертації, отриманої для переатестації.

7.5. Учений секретар доповідає основний зміст документів атестаційної справи.
Далі оголошується висновок комісії.

Потім вчений викладає суть та основні положення дисертації і відповідає на усні та письмові запитання.

Після цього мають право виступати всі присутні на засіданні ради. Наприкінці дискусії вченому надається завершальне слово.

7.6. Якщо при переатестації вченого, який одержав в іншій державі диплом доктора наук, не маючи наукового ступеня кандидата наук, рада встановить, що дисертація на здобуття наукового ступеня доктора наук не відповідає вимогам пункту 12, а відповідає вимогам пункту 13 Порядку, то рада переатестовує вченого на науковий ступінь кандидата наук.

7.7. Після закінчення дискусії рада проводить таємне голосування бюлетенями за формою, наведеною у додатку 16 до Положення. Рішення ради вважається позитивним, якщо за нього проголосували не менш як три чверті членів ради, що взяли участь у засіданні. Протокол лічильної комісії затверджується відкритим голосуванням більшістю голосів присутніх на засіданні членів ради.

Після затвердження протоколу лічильної комісії рада відкритим голосуванням більшістю присутніх на засіданні членів ради приймає рішення щодо переатестації.

7.8. Підписані головою і вченим секретарем ради стенограма та рішення щодо переатестації вченого разом з дисертацією та атестаційною справою в тритижневий строк надсилаються до МОНмолодьспорту.

7.9. Вчений має право за письмовою заявою зняти дисертацію з розгляду у процесі переатестації до початку таємного голосування у раді, крім випадків виявлення у дисертації текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело. У такому випадку вчений переатестації не підлягає.

VIII. Засідання спеціалізованої вченої ради для розгляду питань про позбавлення наукових ступенів

8.1. Питання про позбавлення наукового ступеня порушується у випадку, коли до ради надійшли матеріали, які дають для цього підставу. Голова ради доручає комісії з членів ради перевірити такі матеріали щодо обґрунтованості справи. У разі потреби рада запитує у відповідних наукових установ, вищих навчальних закладів додаткові матеріали.

За наслідками перевірки комісія складає висновок, який подається на розгляд ради.

8.2. Рада повинна протягом місяця розглянути матеріали, які підготувала комісія.

8.3. Засідання ради проводиться у присутності особи, про позбавлення наукового ступеня якої порушується питання та яка повідомляється про це не пізніше як за 10 днів до засідання.

Якщо вказана особа відмовляється з'явитися на засідання ради без поважних причин або якщо викликати її неможливо, то рада приймає рішення про проведення засідання без неї.

Якщо вказана особа завчасно повідомить, що не може взяти участі в засіданні з поважної причини, то засідання ради переноситься.

8.4. Відкриваючи засідання ради, голова інформує членів ради про правоможність засідання й оголошує розгляд питання. З доповіддю від комісії виступає член ради, який входив до її

складу. Потім слово надається особі, про позбавлення наукового ступеня якої порушено питання, після чого можуть виступати всі присутні на засіданні ради.

8.5. Після обговорення рада проводить таємне голосування про позбавлення наукового ступеня. Голосування проводиться бюлетенями за формою, наведеною у додатку 16 до Положення. Рішення ради про позбавлення наукового ступеня вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало не менш як три чверті від кількості членів ради, які взяли участь у засіданні.

Після затвердження протоколу лічильної комісії рада, спираючись на результати таємного голосування, відкритим голосуванням більшістю голосів членів ради, які взяли участь у засіданні, приймає текст рішення з чітко сформульованим висновком про наявність чи відсутність підстав для порушення перед МОНмолодьспортом клопотання щодо позбавлення наукового ступеня.

8.6. Результати таємного голосування і рішення ради оголошуються особі, щодо якої ставилося питання про позбавлення наукового ступеня.

8.7. Якщо рада прийняла рішення клопотати перед МОНмолодьспортом про позбавлення особи наукового ступеня, то до МОНмолодьспорту протягом трьох тижнів надсилають підписаний головою і вченим секретарем протокол засідання ради і рішення, в якому наводяться результати таємного голосування. Вказані матеріали надсилають до МОНмолодьспорту і в тому випадку, коли МОНмолодьспортом дано доручення раді розглянути питання про позбавлення наукового ступеня.

IX. Проведення засідання спеціалізованої вченої ради для розгляду апеляції

9.1. При надходженні до ради апеляції голова ради доручає комісії з членів ради вивчити її аргументованість та підготувати проект висновку.

Розгляд апеляції в раді не повинен тривати понад місяць, причому в разі потреби проводиться позапланове засідання.

9.2. На засідання ради запрошується автор апеляції, про що він повідомляється не пізніше як за 10 днів до засідання.

У разі неявки автора апеляції з поважної причини засідання переноситься. Якщо автор апеляції не з'явився на засідання ради без поважної причини, то засідання проводиться без нього.

Присутність членів ради (із зазначенням їх спеціальності) обов'язково занотовується у протоколі засідання.

9.3. Відкриття засідання ради починається повідомленням голови про правоможність засідання.

Потім голова ради оголошує розгляд апеляції і надає слово вченому секретареві для її зачитування. Після цього один з членів комісії доповідає про результати роботи комісії і пропонує проект висновку. Далі мають право виступати всі присутні.

9.4. Після закінчення дискусії рада приймає рішення шляхом таємного голосування. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало не менш як три чверті присутніх на засіданні членів ради. Висновок приймається відкритим голосуванням простою більшістю голосів членів ради, які взяли участь у засіданні.

Підписаний головою і вченим секретарем ради стенограма і текст висновку щодо розгляду апеляції, у якому наводяться результати голосування, разом з текстом апеляції протягом 10 робочих днів надсилаються до МОНмолодьспорту.

Директор
Департаменту атестації кадрів

В. Бондаренко